

RĂVAȘUL

Editor și redactor resp.:

Petru P. Barițiu

Adresa: **Jokal u. 6.**

Pe 1 an (52 nri de câte 16 pag.) 6 cor.

Pe o jumăt. de an (26 de nri) 3 cor.

Întemeietorul foi:

Dr. E. Dăianu.

Crestături.

— **Din Sătmar** vine vestea, că creștinii gr.-cat. frământați multă vreme de preotul faimos Pap Lajos, care a fost suspendat, au trecut la legea gr.-or., însă — și aci e momentul nou și important, — cu condiția limbei *maghiare* în biserică. Să fi fost primiți, la Sibiu, cu o astfel de condiție? Ar fi să primești »calul Troie«. O lămurire s'ar impune negreșit.

— **Rutenii și Români** din Bucovina, rivali naturali etnici, trăiesc într'o comunitate bisericească care din ce în ce devine tot mai de nesuferit pentru ambele părți, dar mai ales pentru Români, cari sunt în neconțință pierdere. Ei au plătit și până acum foarte scump aceeaș tovarășie, și primejdia crește din zi în zi. O separațiune cât mai grabnică li-se impune. Chestia »divorțului« — cum îi zice »Ap. Națională« din Cernăuți, era să se discute în adunarea generală a »Asociațiunii clerului«, dar nefiind destui membri a trebui să se iee dela ordinea zilei. Ea va reveni, căci Rutenii, cari sunt 20, față cu 170 Români, cer *paritate*.

— **Intre Români** din America isbucnise nu de mult ura aceea nenorocită, numită confesională, care n'are nimic cu confesiunea și care nu află nici o îndreptățire serioasă în învățăturile curate ale confesiunilor creștine, cu atât mai puțin în învățăturile confesiunilor românești, cari se deosebesc între sine numai în patru puncte dogmatice. Trei din aceste sunt de domeniul transcendent. Un sin-

gur punct concretizat în constituțiunea bisericeii este *Roma*, cu scaunul de primat al celei dintău patriarhii a lumii creștine. Dacă *Roma* are pentru cineva un farmec, ca centru al creștinătății întregi, apoi are pentru noi Români, cari singuri îi purtăm în numele nostru slăvitul său nume, și cari în aceea ne-am găsit totdeauna mândria și îndemnul spre înaintare, că suntem fii Romei cei veșnice, și ni-se cade să ne facem vrednici urmași ai unor părinți și străbuni atât de preamăriți. Nimic mai neîntemeiat deci și nimic mai nefiresc, decât ca Români să urască și să urgi-sească *Roma*, și ori ce fel de legătură sufletească ori ierarhică cu ea. Dacă totuși ura aceasta s'a desvoltat de fapt, în cursul veacurilor, pricina și espicarea sunt Grecii, cari încă înainte de *Christos* au fost antagoniștii Romei și ai Romanilor, și cari tot ei au făcut desbinarea aceea grozavă a creștinătății, ce se leagă de numele lui *Poție*, și care așa de grozav s'a resbunat asupra civilizației creștine în istoria Constantinopolului, și mai ales în căderea lui sub stăpânirea semilunei. Avem deci din toată întovărășirea noastră sufletească cu Grecii — săvârșită altfel prin fatalul rol al Bulgarilor — aceea nenorocită moștenire, care s'a arătat în nefirească urgisire a propriei noastre mări, urgisire care a făcut din numele nostru de glorie, un nume de ocară, a făcut din numirea de *latin* — »latină spurcată«, schimbând renumele în polecă.

Acum înse, un moment vrednic de încrôțat ne vine din America,

moment care concretizează un sentiment public, simțit acum de mult. De când grecii din Athena și Constantinopol tratează în chip așa de necreștinesc și neomenesc pe frații noștri din Macedonia — și mai răi decât Turcii în timpul de apogeu al barbariei lor, ei omoară pe toți cei ce cer dreptul limbii lor în bisericile și școalele, pe care singuri și-le susțin — de atunci inima românească simția că nu poate să mai stea pe partea acestor neoameni, păgâni botezați și mai păgâni decât Turcii. Dar sentimentul acesta vag abia acum s'a tradus în faptă. L'au exprimat Românii din Macedonia — în America! În simțământul curat al deșteptării lor la nouă viață națională, deși ortodocși, ei au ținut să spriginească acolo în noua patrie depărtată, și biserica cea unită cu Roma, și cea neunită, fiind ambele românești. Ori cât de neînsemnat ar părea faptul, în hărțuiala urită a fraților năcăjiți din Ardeal, cari în noua înstrăinare cu mizeria lor cea mare au dus, se vede, și *mizeriile* noastre de aici — el are o mare importanță și nu va întârzia

a calma pasiunile aprinse de un nesocotit, care în neputința sa n'a știut să-și adune în jurul său pe ai săi decât ațitând ura de despărțire și depărtare de către ceilalți frați. Fapta generoasă creștinească, și românească a Macedonenilor noștri din America dă o nobilă resbunare spiritului românesc împotriva grecilor și ne dă tuturor, dar mai ales celor din America, o pildă frumoasă de frățietate. »Românul« din Cleveland se face echoul bucuriei tuturor când scrie:

»Fraților Macedoneni! Voi oțeliți în lupte, voi răniți pentru dreptate, voi luptați pe calea adevărată. Voi veniți cu cea mai sfântă idee... Voi sunteți îngerii păcii...« Face apel la înțelegere »Românul« și încheind zice: »Putem« învăța dela cetățenii acestor state libere, ce este omul în libertate, și dacă ne vom întoarce ear la vetrele noastre să putem duce nu numai bani acasă, ci conștiința de om, și cu conștiința: iubirea de libertate«. — Atunci — zicem și noi — nu am regreta mergerea Românilor în America.

Graiul pâinii.

Poveste 'ntunecat'a pâinii,
Nu-i strună să te ştie plânge,
Căci de durerea ta străveche
În suflet cântecul se frânge.
Când de strigarea strunei mele
Aş vrea plânsoarea ta s'o ferec.
Se sfarmă coardele strivite
De-atâta jale şi 'ntunerec.

Din umbra nopţii, care 'ngroapă
Al nostru neam din vremi bătrâne,
Vă desluşiţi în negre rânduri
Voi dătătorilor de pâne.
Cinstite mâni, de soare arse
Şi înăsprite de sudoare:
Din truda săptămânii voastre
Trăieşte-a lumii sărbătoare.

Eu vă 'ntâlnesc în drumul minţii
Şi 'n calea visurilor mele,
Drumeţi nerăsplătiţi şi vrednici
Ai vremii vitrege şi rele.
Câte dureri neînţelese
Şi gemete nepricepute
Acopere cu voi alături
Cenuşa veacurilor mute.

Al vostru neam cu umeri gârbovi
Dintru 'nceputul vremii plânge
Şi holdele cu spice grele
Răsar din lacrimi şi din sânge,
Păcate grele dorm subţ glie
Şi patimi ne'mblânzite încă,
Eu le înţeleg şi mă 'nfioară
Cum fierb în matca lor adâncă.

O groază mintea mea o sapă
 Și jalea sufletu-mi apasă.
 Căci umbra voastră 'ndurerată
 Pe veci îmi străjuie la masă.
 Simt duhul resvrătirii negre
 Infricoșata zi de mâne —
 Cum și-au dospit amărăciunea
 În bucătura mea de pâne.

Octavian Goga.

„Domnii de pământ.“

»Se mișcă pământul sub picioare! Așa exclamă d-l baron Dr. Emil Horvath în »Erdélyi Hirlap«, nrul dela 3 Ianuarie 1907. »Azi mâne, nu mai găsești aici în Ardeal, cale de o zi, proprietar maghiar. Case ruinate, în jur câțiva pruni piperniciți — din »cei șapte« — căi crescute cu cucute, garduri risipite...

Membrii »sfintei coroane« s'au prăpădit, au decăzut; care-i diurnist, care tânjește pe la catastru... moșia străbună însă se mișcă încet sub picioarele lor și tinde spre mâni străine. Se oprește ici colo la *domnii ocupațiunei a doua* (jidanii); câte un speculant de a doua mână sau un arendaș se mai năcăjește cu ea pe un timp, luptând cu datorii, dar în urma urmelor, trece ca valea în riu, în mâna țărâniei proaste«.

Așa se plânge nobilul baron și noi nu putem zice decât: bine ar fi să fie, cum zici Măria ta, și nu cum știm noi.

Noi știm, că și țărâniei nostri sărăcesc, ca și domnii de pământ. Dacă se întâmplă ici colea, că țărâniei iau și împărțesc vre-o moșie mai mare domnească, acestea-s cazuri rari și nu însămnază faptică întărire a țărâniei. Cumpărarea se face cu bani împrumut, pe care puțini îi pot plăti la timp, spre a se întări economiceste. Din toată transformarea aceasta câștigă sigur un singur »factor« crișmarul din sat, membrul *secundae occupationis*.

Nu ocupațiunea țărânilor, care nu există, nici »acțiunea agitatorilor«, care asemenea nu există, este deci, pricina scăderii proprietarilor maghiari. Durere, frunțașii vieții noastre publice, nu fac nimic pentru a satisface pofta după pământ a

țăranilor. N'avem nici o bancă agrară și de partelare. «Domnii» noștri, ca și Domnii maghiari, caută să se îmbogățească pe sine mai ușor. Deocamdată nu fac altceva decât să dea țăranilor împrumut pe cambii.

Organizațiunea economică productivă este toată de făcut. Tot comoditatea o servește și bar. Horváth, când cere pentru domnii de pământ unguri sprijinul statului.

»Ceram sprijinul statului — scrie din cuvânt în cuvânt — pentru fiecare proprietar maghiar, care locuiește în ținutul naționalităților (președ. camerei d-l Iusth l'ar îndruma la ordine) credit efin, împrumut de stat, dacă trebuie scădere de dare, vite de prăsilă dela stat, sămânță în prețul propriu, scutirea de dare a primogenitului său și în fine dreptul de prioritate al statului la cumpărarea moșiei, când ar fi de vânzare».

Trebuie să recunoaștem, că dorințele acestea — altfel ale tuturor domnilor de pământ din Ardeal, sunt foarte modeste. D-l baron ar mai putea să adaugă, pentru ca să fie complet:

1) introducerea iobăgiei față cu toți țăranii, cari vorbesc ungurește;

2) dijme dela toti proprietarii mai mici, mai cu samă dela preoți, cari stau în jurul moșiei domnești;

3) plățirea datoriilor de tot felul, chiar și a celor de cărți, din budgetul statului și în fine și alte «*ius*»-uri din timpurile bune ale Domnilor. Cât pentru jocul de cărți acesta e un punct, care negreșit trebuie luat între desideratele patriotice, pentrucă în acelaș număr al ziarului »Erd. Hirlap«, care se împodobește cu ideile de reformă socială-agrară a distinsului baron Horváth, — eată ce telegramă cetim:

Budapesta. 2. Ian. După veștile ce transpiră din cercurile casinei (magnaților), un uriaș joc de cărți a avut loc în casina națională (»Nemzeti Kaszino«), care s'a încheiat cu diferență de 650'000 coroane. Părtașii marei partii de cărți e un cunoscut sportsman, a cărui noroc la cărți este cunoscut în toată țara (fericită țară, în care se ține samă și de acest noroc!) și un tiner gentry. Cei doi mondaini au jucat macao, în duet, dela 11 ceasuri noaptea până la 9 ceasuri dimineața. Jocul l'a bierdut d-l sportsman și cu el suma de peste o jumătate de milion. (»Erd. Hirlap«, nr. 3. pag. 5—6.)

Suntem de părere, că statul să plătească numai decât suma de 650'000 cor. păgubitului sportsman, mai ales dacă el este proprietar în Ardeal. Altfel ce se va alege din sportul, care decorează pe atâția fii ilustrii ai patriei noastre??

»Predicile lui Petru Maior« legate frumos, vol. I.—II, costă 7 cor. + 50 fil. posta.

Cu prilejul unei întâmpinări delicate.

— Lămuriri pentru cetitorii »Răvaşului«. « —

În nrul 12 al revistei »Ramuri« am scris un articol intitulat: *O literatură de preoți luptători*, care a fost reprodus și-n sinul »Răvaşului«.

Acest articol era sunetul, stârnit în sufletul meu de acele nuvele ale D-lui Agârbiceanu, din care se desface sbuciumul sufletesc al unor preoți frământați de gânduri mari de dorul de-a lupta și de-a prefăce — și arătam în el convingerea ce am, că timpul acesta prin care trecem, un timp de primenire serioasă a vieții noastre sufletești de pretutindenea, pretinde o armată de *preoți luptători*, cari să înrăuriască mai mult decât până acuma asupra vieții neamului nostru, îndreptându-și a-nume înrăuriința lor asupra păturilor largi ale poporului, creând prin cuvântul lor de muștrare și de sfătuire ceea ce se cheamă *conștiință*, ceea ce se cheamă *suflet*, căci puțini își pot închipui, ce uriașă e forța unui suflet bine încheiat, unui suflet ce poartă în el curata lumină dumnezeiască și sborul tuturor pornirilor bune, și că toată îndreptarea vieții noastre românești, întărirea noastră națională, e în strânsă legătură cu îndreptarea de suflete, cu făurirea de conștiinți noi.

Firește, că această convingere nu o exprim eu întâi, ci ea este a tuturor celor cari i-și iubesc acest neam într'un chip deosebit și înțeleg să-l servească cu toată puterea lor de muncă. Ea este și a acestei foi, care vă dă o așa de înțeleaptă hrană sufletească și vă împărtășește în totdeauna încredințările cele mai potrivite vremurilor nouă, spre care năzuim.

Acesta este deci miezul articolului: Toți preoții trăbuesc să țintească de acum înainte, nu numai săvârșirea îndatoririlor lor oficiale, îndatoririlor de formă, ci plămădirea de suflete noi, pregătirea de conștiinți sănătoase și formarea de valori morale; și pentruca să poată face acest lucru, li trebuiește spirit hotărât, spirit de îndrăzneală și spirit de jertfă.

*

Sunt în acel articol însă câteva rânduri, referitoare la poporenia păstoriți de D-l Agârbiceanu și-n care arătam într'o formă *prea condensată, prea absolută*, reaua stare fizică a Buciumanilor, izvorită din sărăcia prezentului și din chipul cu care-și câștigă ei banul: luptând din răspuțeri cu măruntaele pământului, pentru ca să le cuceriască un biet grăuncior de aur.

Și iată, că acele rânduri, după cum ați văzut în nrul 50 din anul trecut al acestei foi, au jignit, se zice, familiile de frunte din Bucium, și-și exprimă jignirea printr'o scrisoare a Doamnei Elena dr. Banfi.

Firește această intimpinare e foarte delicată și poate chiar foarte îndreptățită; eu însă sunt absolut inatacabil, cugetul și intențiile mele fiind cu totul curate, și deci socotesc că nu meritam așa de aspră dojană delicată.

Vina mea, dacă poate fi o vină, ar sta într'aceea, că vorbind de Buciumani, m'am exprimat prea concis și absolut, exprimând de altfel un adevăr, pe care însăși înalta apărătoare a consătenilor săi nu-l tăgăduște, și-n felul acesta, n'am lăsat să se întrezăriască compătimirea mea față de renașterea morală și fizică a Buciumanilor.

Dar nu înțeleg însă cum se poate deduce disprețul meu?

Cum să-i disprețuesc eu, când întreg articolul meu era porces dintr'o nemăsurată iubire pentru acest neam, eu, care când am călătorit prin acele părți, am stat în casele lor, am stat în biserică cu ei, am jucat cu ei în clipele lor de petrecere, am intrat în întunerecul rece și umed al băilor de aur și mi-am făcut cu ei sâmul sfânt al crucii, murmurând rugăciuni către Dumnezeu?

Nu numai că-i compățimesc, stimată Doamnă, dar îi iubesc!

Și să ferească Dumnezeu, ca să-i iubească cineva dintre D-Voastră, atât cât îi disprețuesc eu.

Singura mea nefericire e aceea, că nu pot, ca iubirea mea s-o cobor în faptă.

Fiți D-voastră mai fericiți în această privință!

*

Cât despre aceea, *că astfel de teme se țin de terenul patologic și nu de literatura frumoasă*; spun, că nu trebuie să uităm, că o literatură e cu atât mai puternică, mai frumoasă și mai sguuitoare, cu cât ea cuprinde mai mult din frământarea și sbuciumul acestei vieți, mai multă realitate, mai mult adevăr și că artistul se poate inspira chiar, de pildă, dela o priveliște ca aceasta: Un sat de oameni bătuți de boale grele, culcați pe pae etc. căci învăluind o asemenea priveliște în vălul artei și însuflând-o cu cea ce se chiamă simpatie artistică, artistul trezește în noi prin lucrarea lui simțământul de milă pentru ceea ce e nenorocit și poate chiar și îndemnul de a ajuta și de a îndrepta.

Artiștii sunt cei mai aleși făuritori de suflete și zămislitori de porniri bune.

Apoi: *O progenitură de soiul acesta nu are lipsă de apostoli ca Agârbiceanu ?*

Ba da ! D-l Agârbiceanu prin artă e apostol al întregului neam, și prin predică e apostolul satului său, căci dacă, stigmată și bună Doamnă, în fiecare din acele trupuri frânte de munca cea aspră, am pune un alt suflet, atunci o altă viață, o viață mai dulce, mai împăcată și mai senină ar începe numai de cât.

Acesta este răspunsul meu, dacă cineva l-ar cere.

Craiova 22 Dec. 1906.

D. Tomescu

Momente culturale.

Chestiunea naționalităților.

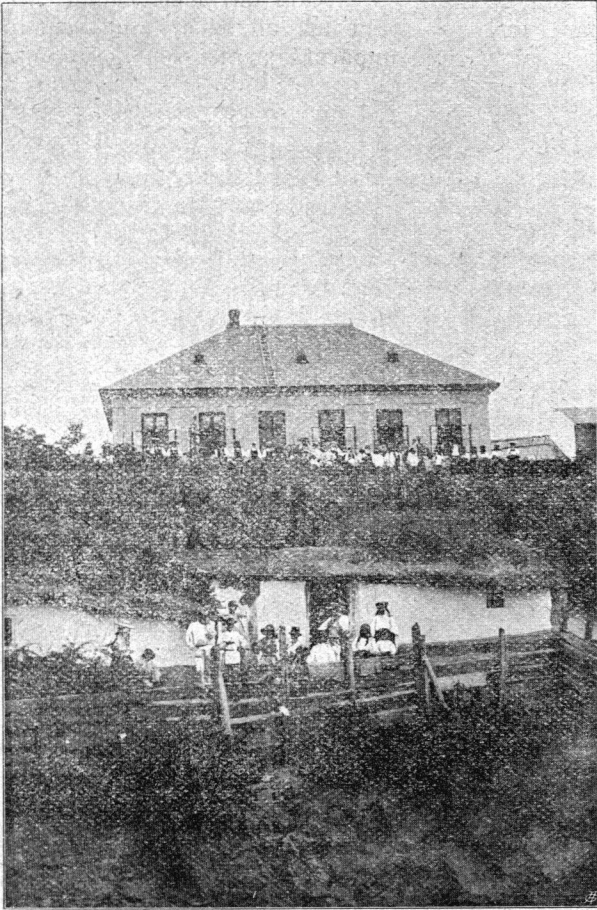
Sub acest titlu »Erdélyi Hirlap«, noul ~~ziar din Cluj~~, făcea îndată la începutul apariției sale, o icoană a stărilor dela noi, care nici azi nu și-a pierdut vrednicia de a o face cunoscută. Eată cum scria ziarul clujan în nrul 2 al seu. Atunci când încă nu începuse d-l Apáthy a da tonul.

»Se îngălbinește frunza și pică una după alta; liniște profundă stăpânește în munți; nici cântecul filomelei, nici sborul aprig al turturelei, nici nimic, ce ar aminti de vara cea fierbinte, nu se mai simte. Aici în marginea pădurei celei melancolice de toamnă îmi vine în minte Marea albastrie, care e așa de departe dela noi. Bora s'a liniștit; valurile Mării încetul cu încetul sau potolit; și acolo, ca și aici e liniște adâncă.

Asemenea mi-se pare și chestiunea naționalităților, care nu așa de mult se pornise atât de aprinsă și acum e așa de liniștită, așa de mută, încât abia se aude despre ea.

Dacă ne uităm peste foile române de acum zece ani — doar aici în Ardeal, numai chestiunea română formează chestiune națională — și cetim articolii, care de care mai vehemenți și dacă îi asemănăm cu articolii foilor de astăzi, foarte multe ca număr, vrând nevrând ne vine în minte: după bora urmează liniște desăvârșită pe Mare, după furtună amuțire. De o săptămână me uit prin foi, ca să raportez despre o anumită stare, dar înzădar, astăzi nu pot prezenta nimic pozitiv.

Una într'o direcțiune, alta într'alta direcțiune, argumentează, propune, atacă ori apără, dar o poziție programatică, concentrată, — nu există! Activitatea au enunțat-o aceia, cari

Școala din Ludoșul Mureșului.

au enunțat-o. Programul activiștilor este egal, cu puține deosebiri, cu programul naționalităților; dar e greșit a crede, că toată românimea din Ardeal ar fi aderentă activității. »Răvașul« din Cluj a protestat la timpul său, în nr. extraordinar, în contra ei și din coloanele lui nu se vede nici azi, că ar fi activist. Vechia »Gazeta Transilvaniei« deși nu propoveduiește direct pasivitatea, nu se poate zice, că ar fi foarte însuflețită pentru activitate. Astăzi deci deputații români ultraiști (?) își varsă amarul în parlament, dar în presa română nu se poate observa, decât vaccilare; ici-colo un ton mai energic, dar *principiu proclamat* sus și tare, o întorsătură mai înșămnată, nu se poate observa nicăieri, nici pentru viitorul apropiat nu se poate aștepta«.

Bag seamă pentru aceea a venit contele Andrássy să declare războiul de estirpare »agitatorilor« și Polonyi să facă procese, ear contele Apponyi să spună, că va întregi salariile învățătoarești numai pe prețul limbei noastre în școlile noastre. Acum există chestie de naționalități, ba se găsesc tineri români, de bună nădejde, cari să aranjeze în jurul ei dănuiri publicistice în foi ungurești.

Dar să avem nădejde, că doar epoca lui Birăuț se va fi încheiat și cu anul nou întră și situația noastră într'o nouă fază, care să impună cel puțin respect. Să avem...!

Ziarele de Crăciun.

De sărbătorile Crăciunului ziarele noastre au scos în est-an numeri extraordinari de bogați. »Gazeta Transilvaniei«, veterana, care cu 1 Ian. intră în al 70-lea an, a scos un număr de 6 ori mai mare, ca de obicei. »Tribuna« din Arad a scos un număr ca ziarele ungurești de 12 ori mai mare ca de obicei, abstrăgând dela mulțimea inseratelor, cari umplu jumătate din ziarul-volum.

»Lupta« noul organ din Budapesta, care a eșit în locul »Românului« anunțat înainte, asemenea este foarte voluminos.

Chiar și »Unirea«, care nu e ziar, a scos un număr, ce poate rivalisa cu ori care. Concurența foilor se simte deci, și învingerea se nizuiesc să o ajungă nu cu ce spun, ci cu cât spun. Acesta e un moment nou în cultura noastră, care asemenea nu e românesc, ci o simplă imitație dela foile de speculă jidano-ungurești, cari ne impresionează mai mult decât ar fi iertat.

Recunoaștem altfel bucuros, că în mulțimea de material a numerilor de Crăciun se găsesc și articoli distinși. În »Ga-

zeta Transilvaniei» pe lângă primărticol se remarcă un articol de Dr. Amos Frâncu, cu o contribuție istorică interesantă, date despre tribunul Ciurilean, pe care »Enciclopedia Română« nici după nume nu l'ar cunoaște.

În »Lupta« de asemenea articoli interesanți — deși lipsește articolul acela de început, ce se aștepta. Au articoli remarcabili însă Iorga, mai ales A. C. Cuza, Dr. Ioan Vajda-Voevod și alții.

În »Tribuna« remarcăm însă un articol de Ioan Slavici, care se ridică la înălțimea momentului sărbătoresc și a timpului ce petrecem, pentru care multe i-se vor ierta d-lui Slavici. Autorul vorbește de situația din Franța și zice cam următoarele:

«Cuprinși de durere adâncă ne apropiem de astădată noi credincioși de sfintele sărbători ale nașterii Mântuitorului nostru și adâncă ni-e durerea nu atât pentru știrile ce ne vin din Franța, cât pentru efectul ce aceste știri îl produc în lumea creștină.

»Nenorocita Franța a căzut sub stăpânirea unor oameni orbiți de puțină lor știință, desmetici închipuiți...

»Nu poate dar să nu ne pună în mirare prigonirea pornită de acești oameni asupra păzitorilor credinței, nici silințele lor de a umili în țara stăpânită de dânșii biserica lui Christos. Stăm înse uimiți, când vedem, că creștinătatea nu-și dă seamă, că nu numai bisericii apusene, ci credinței creștinești în sine i-se dă o grea lovitură; că porțile iadului se deschid largi pentru urmașii noștri ai tuturor, cari creștini ne socotim«.

După un neadevăr istoric în socoteala bisericii apusene, spune ce au făcut Francezii:

Au început cu desfacerea școlii de biserică — spre a năbuși Pornirea spre credință. Au scos crucea din școli, dela judecătorie. Au șters pe D-zeu din jurământul legal. Au făcut din sfânta căsătorie o »împreunare ce puțin se deosebește de a dobitoacelor de prăsilă. A mai rămas umilirea deplină a bisericii și punerea slujbei bisericești în rând cu reprezentățiunile dela circ și caffèe chantant.

»...Să luăm aminte și să ne dăm seamă — zicu cu drept autorul — că din Paris, aceasta babilonie modernă, se pornește, pentruca pretutendeni să se facă cu timpul — cum s'au făcut.

»Noi ținem, ca a noastră seminție să custe și să viețuiască, să deee spor și să ajungă la înflorire, chiar fala lumii cuprinsă de uimire:

Strânşi deci la un loc şi uniţi prin frăţească dragoste să petrecem sărbătoarea întrupării Domnului nostru, care din iubire către toţi a primit greua sarcină a vieţuirii trupeşti, pentru a tuturor mântuire a pătitit şi căruia toţi ne închinăm».

Astfel de idei drepte, înalte şi potrivite s'ar cădea să lăţească în totdeauna ziarele noastre.

CRONICA.

— **Tuturor cetitorilor An nou fericit!**

— Tertulia Târnovean şi Iuliu Demeter vor serba cununia lor Marţi în 22 Ianuarie 1907 în Borleşti.

— În *Diciosânmartin* se va înfiinţa în 28 Ian. n. o bancă românească »Vulturul«. Iniţiator e dl Dr. Romul Boila, avocat.

— »**Familia**« după 42 ani încetează a mai apărea. Vom mai vorbi de acest regretabil fapt.

— Despre *Ludoşul-de-Mureş*, acest târg cu viitor, intenţionăm a da interesante date, scrise de un fruntaş de acolo. Dăm acum chipul frumoasei şcoale române. Vom da şi chipul bisericii. Monografiile despre sate fruntaşe, cu fotografii, publicăm bucuros.

— Trimitem şi numărul acesta, în cuprinsul şi formatul tuturor numerelor viitoare, la toate adresele noastre vechi, chiar şi dacă nu au renoit abonamentul înainte. Urmăm în aceasta unei dorinţe din afară, însă numărul 3 nu mai putem trimite, decât exclusiv celor ce-şi vor fi plătit abonamentul înainte.

— Dl profesor Apáthy într'un articol de anul nou zice: »O naţiune maghiară de 4000 de ani, e o astfel de icoană a viitorului pe care sufletul nostru în micimea sa nici nu cutează a şi-o închipui. Vis de anul nou, dă ne putere ca să îdrăsnim a crede în viitorul nostru!« — Putere de vis!

— *Maria Micu n. Turcu*, soţia preotului I. Brut Micu, notar consistorial în Blaj, a încetat din viaţă în 9 Ianuarie n. după un lung şi greu morb, împărtăşită fiind cu ss. Sacramenta, în al 30-lea an al etăţii şi al 8-lea al fericitei sale căsătorii. Condolente sincere încercatului soţ şi frate!

— »**Neamul Rom.**« (nr. 67) relevă cu bucurie faptul, că elevii liceului »Traian« din Severin, în multe privinţe de model, s'au spovedit şi s'au cuminecat de Crăciun. Laudă conducătorilor şi elevilor, cari au reluat împlinirea darorinţelor creştineşti, cum se face în toate liceele noastre confesionale. Pilda dată dela »Traianul« Severinului, de ar fi urmată de toţi urmaşii lui Traian.

— În vederea ajutorului de stat, care în curând se va împărţi, apelăm la fraţii preoţi să nu uite nici de biserica din Cluj. Măcar să cumpere un exemplar din *Biserica lui Bob în Cluj*, care se vinde exclusiv pentru acoperirea cheltuielilor făcute cu reparaţia ei. 56 pag. cu 9 ilustraţiuni, şi foarte elegant ajustată broşura se vinde cu *1 cor. 30 fil.*

— În *Selişte*, frunţaşa comună de l. Sibiiu s'au înnoit persoanele la primărie. După cele întâmplate au fost aleşi tot numai »ţerani« şi nici un domn.

— În 4 Ian. n. s'a deschis solemn noua cale ferată Someşană, Beclean-Ilva, sau »năsăudană«. S'au rostit discursuri patriotice şi s'au dat banchet la hotel »Griviţa« în Năsăud. Vorba e însă, că grăniţerii au să-şi apere de acum cu mai multă îndârjire griviţa drepturilor lor, fiindcă tot mai multe elemente se vor năpusti asupra lor, — cari »cum vin cu drum de fer, toate cântecele pier«. De altă parte trebuie să între în legături economice şi culturale cu celelalte centre româneşti şi — să grigească de *Sângeorz*.

— Profesorul Ilie Minea din Caransebeş îşi publică în »F. Diec.« prelegerile din literatura română. A tratat şcoala latinistă — învăţaţii ardeleni Micu, Şincai şi Maior, cari prin recunoaşterea latinităţii limbii ajung anteluptătorii renaşterii noastre naţionale — şi acum se ocupă cu a doua fază a acestei direcţii: Treboniu Laurianu şi T. Cipariu.

— *Patria*, societatea studenţilor români din München — cum ni-se scrie, după o neactivitate de doi ani, s'a reorganizat pentru ca să lupte (?) cu puteri înalte întru interesul şcolii său înalt. Pentru a reprezenta societatea s'a ales următorul comitet: Preşedinte: Teodor Gh. Pârjolescu, dr. juris, cand. cameral; secretar şi bibliotecar: George Coriolan Pesteau, stud. electroinginer, cassier: Petru Mocanu, stud. mech. sup. În comisiunea artistică-literară: Nicolae Mantu (preş.) Radu Culcer, I. Budu şi George Coriolan Pesteau.

— În *Efazona* din Macedonia s'a aşezat de curând şi un oficer de gendarmerie italian. Având copii de şcoală a cercetat şcoala grecească şi cea românească, şi în fine şi-a trimis copii în şcoala românească. În furia sa Metropolitul şi conzulul grec au cerut desfiinţarea şcolii române, dar fără rezultat.

— În Berlin s'a ținut o conferinţă publică: »tipuri populare româneşti« Conferenţiar d. H. Tiktin. Intre ascultătorii numeroşi a fost şi Caragiale. E deschisă o expoziţie de costume româneşti.

— Groaznice nenorociri pătesc Românii nostri în America. — În 5 Dec. n. mai mulţi Români din părţile Bănatului au intrat în lucru

într-o fabrică din Vaynesboro Pa. După ameazi pe când oamenii muncău mai bine s'a rupt un elevator din al doilea etaj căzând cu oamenii cari se aflau pe el între cari 6 Români. Trei Români au fost omorâți pe loc, ceilalți au fost răniți îngrozitor. Ne-am îngrozit — zice un martor — când am văzut pe doi din Români nostri cu fluierile picioarelor zdrobite de nu se mai ținea os de os și bucățile de carne sfâșiate, pe care le-am adunat de pe jos.

— D-l N. Bran, pictorul din București, a primit diplomă de onoare și medalia de aur dela expoziția din București, asemenea și Liceul »Lazăr« al cărui măiestru de desen este d-l Bran.

— Macedonenii din statul New-York au făcut un dar de bani bisericei române »S. Elena« din Cleveland-Ohio, pentru plăcerea de a auzi limba maicii în lăcașurile sfinte.

— Conferența d-lui Iorga în Craiova a avut și un succes material de 403 lei 80 b. meniți unei biblioteci populare în localitate.

— Parochie română unită s'a înființat și în Jungstown; preot e părintele Cornel Lengyel. Comitet parochial gr.-or. s'a înființat în Alliance O. (America).

— *Contra regelui Petru* al Serbiei se țes planuri de restituire. Era de prevăzut... Istoriograful sârb Miatovici, care trăiește în Londra, face întinsă propagandă pentru a pune pe tronul Sârbiei un membru al dinastiei engleze, alții vreau republică. *Male parta, male dilabuntur.*

— Pentru un congres catolic internațional în Cleveland O. au trimis și Români uniți de acolo doi delegați: Ioan Muntean, cassar și Isidor Cutean, curator. Cu ce scop se ține congresul nu apare din »Românul« care vestește.

— În Chișineu va mai apărea o foaie românească »Moldoveanul«. Isbândă!

— În Cluj au fost în 1906 cu totul 1800 nașteri, 1587 casuri de moarte și 461 căsătorii civile.

Între aceștia Români au fost: născuți: la parochia gr.-cat. din centru 167, la Mănăstur 103, la par. gr.-or. 16 total 286. Morți la parochia din centru 150, la Mănăstur, 97, la gr.-or. 20 total 267. Cununii: la par. din centru 48, în Mănăstur 17, la gr.-or. 9 — total 74.

— La Ruseni, în Basarabia, a murit d-l Alex. Mangera, proprietar român, lăsând o avere de mai multe milioane. Spre ce scop nu știm.

— Cel mai răspândit ziar francez e »Petit Parisien«, apare în 1,250.000 exemplare pe zi (Dumineca 1,500,000 exemplare.) »Petit Journal« apare în 850.000 exemplare, »Journal« în 650.000. În 100.000 exemplare apare ziarul »Echo de Paris«, »Eclair«, »Petit Republique«. Ziarul »Croix« (»Crucea«) care este organul catolicilor, apare în 160.000 exemplare. 20—40 exemplare au »Radical«, »Aurore«, »Lanterne«. »Temps«, »Figaro« și »Gaulois« apar în 30,000 exemplare pe zi, »Journal de Debats« în 18.000 exemplare.

— *Revista Noastră*, de sub direcția d-nei Constanța Hodoș, a apărut nr. 15. an. II. cu continuarea romanului »Felicita« de C. Hodoș, Năluca novelă de G. Frunză și versuri de M. Baiulescu, Soricu, Cioflec și Frollo, un tiner poet, care are une-ori puternice accente creștinești. Abon. 8 lei pe an.

— A apărut »Vatra școlară« revista Drului Șpan din Sibiu. Asemenea »Floarea Darurilor« — despre cari vom vorbi.

— A murit »Viața literară« din București. Viața literară de pretutindenea — nu plânge.

„Răvaşul“ Clujului.

— Duminecă, în Ajunul Crăciunului, după sf. liturgie, s'au împărțit darurile copiilor săraci dela școala noastră. În nrul viitor vom publica lista darurilor. S'au adunat peste 100 cor. Fiecare școlar a primit câte ceva.

— Sărbătorile Crăciunului în Cluj, s'au serbat cu toată solemnitatea. În ajun corul meseriașilor sub conducerea d-l A. Pora, învăț. au colindat. Bisericile au fost pline. În bis. gr.-cat. din centru a cântat corul meseriașilor. A predicat în ziua I. Dr. E. Dăianu, în a II. Dr. Iuliu Florian. În a III. ziua proto-martirului Ștefan, a predicat protopopul Dăianu celebrând și vrednicia d-lui Ștefan, cavaler de Havași, ctitorul fiitoarei noue biserici din Cluj. — A doua zi seara coriștii au avut o convenire în hotel Biazini, au cântat și s'au rostit cuvântări de bune nădejdi.

— A 4-a zi s'a ținut în Cluj consfătuirea învățătorilor în cauza noiei foi dăscălești. Au luat parte vr'o 12 învăț. și vr'o 4 alți oameni de bine. S'a hotărât a scoate o revistă pedagogică-socială în Gherla, sub conducerea zelosului profesor de preparandie Anton Domide, cu spriginirea învățătorilor. Revista va eși în 1 Martie.

Pentru masa studenților.

Ca rescumpărare a felicitării de anul nou au trimis: D-l George Pop de Băsești și familia Francisc Hossu-Longin suma de 100 cor.

An-nou fericit.

În locul banalelor felicitări de anul nou bunul simț național a introdus acum rescumpărarea pentru scopuri culturale. Ca și în trecut și în estan mai mulți și-au rescumpărat felicitările în folosul fondului pentru biserica nouă în Cluj. Anume:

Emil D. Măcelar, preot, Totelec 2 cor.

Vas. Voina, Hamburg, 1 cor.

Dr. E. Dăianu, protopop, Cluj, 5 cor.

Dr. Iuliu Florian, preot, Cluj, 3 cor.

Eugen P. Pecurar, preot, Cluj, 2 cor.

Revista „Răvaşul“

Abonament pe an 6 cor.
In România și străinate 8 cor.
Numeri singuratici 15 fileri.

Adresa, Cluj, Jókai u. 6.

Szám: 649

1906 végrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvénytörvényeknek 1906 évi 4157 számú végzése következtében Dr. Franku Ámos ügyvéd által képviselt az »Economul« r. társaság hitel intézete javára Rusz János ellen 14000 K. f. s a jár. erejéig 1906 évi április hó 10-én foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás le- és felülfoglalt és 14666 kor. fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: 3 szoba, butor, lovak, kocsik, igásszekerek, tehenek, loszerszám felszerelés; gabona-neműek, gabona-tartók, ökrök és tulkok stbi. nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a m.-ludasi kir. járásbíróóság 1906-ik évi V. 134 X 6 számú végzése folytán 14000 kor. fill. tőkekövetelés, ennek 1904 évi január hó 1 napjától járó 6 % kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és pedig összesen 261 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, végreh. szenvedett lakásán Maros-Ludason és tanyáján leendő megtartására 1907 évi január hó 27-ik napjának délelőtt $\frac{1}{2}$ 10 órára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyibe az elárverezendő ingóságokat mások le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Ludas 1906 évi december hó 31 napján.

Milota Ferencz s. k.
kir. bir. végrehajtó.